

9.8.2022

Päätös RAI-arviointitietoa koskevasta tiedonantovelvollisuudesta

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) päättää Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksesta annetun lain (668/2008) 5, 5 c ja 5 d § perusteella tiedonantovelvollisuudesta, jonka perusteella Suomessa toimivat sosiaali- ja terveydenhuoltoon järjestävät viranomaiset sekä yksityisesti sosiaali- ja terveysalan palveluja järjestävät ja tuottavat organisaatiot luovuttavat RAI-arviointivälineistöllä (RAI = Resident Assessment Instrument) keräämänsä tiedot THL:lle.

THL:lla on oikeus saada tiedot maksutta sekä salassapitovelvoitteiden ja muiden tietojen käyttöä koskevien rajoitusten rajoittamatta tunnistetietoineen niiden tehtävien hoitamiseksi, joista on säädetty Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksesta annetun lain 2 § 1 momentin 1–3, 4 ja 4 d kohdassa.

Aiemmat päätökset

RAI-arviointitietoon kohdistuvasta tiedonantovelvollisuudesta ei ole aiempaa THL:n päätöstä.

Luovutettavat tiedot ja luovutuskäytännöt

RAI-arviointivälineistön avulla selvitetään asiakkaiden palvelutarpeet ja kohdennetaan palvelut oikein ja tarpeenmukaisesti. THL tarvitsee tiedot ylläpitääkseen kansallista RAI-tietovarantoa, jonka perusteella THL tuottaa tietoa vanhus-, vammais- ja mielenterveyspalvelujen johtamisen ja kehittämisen tueksi.

Ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annetun lain (980/2012) 15 a § 1 momentin perusteella kunnilla on velvollisuus käyttää iäkkään henkilön palvelutarpeiden ja toimintakyvyn arvioinnissa RAI-arviointivälineistöä. Hyvinvointialueiden on aloitettava RAI-arviointivälineistön käyttö viimeistään siirtymäajan päättyessä 1.4.2023. Muiden kuin vanhuspalvelujen osalta RAI-arviointivälineistön käyttö on vapaaehtoista, mutta tiedonantovelvoite koskee kaikkia RAI-arviointivälineistön käyttäjiä.

RAI-arviointitiedot sisältyvät Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksesta annetussa laissa säädettyyn tiedonsaantioikeuteen ja ovat lain tarkoittamalla tavalla välttämättömiä väestöä koskevia tietoja, joita THL tarvitsee laissa säädettyjen tehtäviensä hoitamiseksi. Luovutettavat tiedot on kuvattu liitteessä 1.

THL tarvitsee tiedot tunnisteellisina niin, että tiedot ovat henkilötunnuksen avulla yhdistettävissä muihin tietoihin. THL on tämän päätöksen perusteella vastaanottamiensa tietojen rekisterinpitäjä. Luovutettava tietosisältö on RAI-arviointivälineistössä määritellyn mukainen (www.thl.fi/rai).

Tiedot kootaan THL:lle erillistiedonsiirtoina kahdesti vuodessa. Kun toimintakykytiedon yhtenäiset Kanta-palveluita tukevat rakenteet on saatu käyttöön, on tarkoitus siirtyä erillistiedonsiirroista käyttämään Kanta-palveluihin tallentuvia RAI-arviointeja. THL ilmoittaa tästä muutoksesta erillisellä tiedoksiannolla tiedonantovelvollisille.

9.8.2022

Henkilötietojen käsittelyn perusteet ja menettelyt

Lainsäädäntö

Tiedonantovelvollisuus kohdistuu sellaisiin tietoihin, jotka ovat välttämättömiä THL:lle laissa säädettyjen tehtävien hoitamiseksi.

Päätös perustuu lakiin Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksesta ja erityisesti 2 §:n 1 momentin kohtiin 1–3, 4 ja 4 d (lakisääteiset tehtävät), 5 ja 5 a–5 d § (tiedonsaantioikeudet). Edellä mainitut lakisääteiset tehtävät, joihin tämän päätöksen mukaan luovutettavia tietoja käytetään, on määritelty laissa seuraavasti:

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen tehtävänä on

- *tutkia ja seurata väestön hyvinvointia ja terveyttä, niihin vaikuttavia tekijöitä ja niihin liittyviä ongelmia, ongelmien yleisyyttä ja ehkäisymahdollisuuksia, sekä kehittää ja edistää toimenpiteitä hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi ja ongelmien vähentämiseksi.*
- *tutkia, seurata, arvioida ja kehittää sekä ohjata sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaa ja antaa asiantuntijatukea hyvinvointia ja terveyttä edistävien politiikkojen, toimintatapojen ja käytäntöjen toteuttamiseksi.*
- *harjoittaa alan tutkimusta.*
- *ylläpitää alan tiedostoja ja rekistereitä sekä huolehtia tehtäväalueensa tietoperustasta ja sen hyödyntämisestä.*
- *ylläpitää alan laaturekistereitä.*

THL on myös tilastolain (280/2004) tarkoittama tilastoviranomainen. Tilastoviranomaistehtävästä on säädetty Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksesta annetun lain 2 §:n 1 momentin 4 c kohdassa ja 5 h §:ssä, jonka 3 momentin mukaan THL saa käyttää 5 §:n nojalla saamiaan tietoja myös tilastoviranomaistehtäviin.

Eräin osin tehtävistä säädetään Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksesta annetun lain ohella yksityiskohtaisemmin erityislainsäädännössä, kuten tartuntatautilain (1227/2016) 25, 34, 36 ja 51 §:ssä, joissa säädetään rokotusten vaikuttavuuteen ja turvallisuuteen sekä tartuntatauteihin, niiden leviämiseen ja niistä ihmisille ja yhteiskunnalle aiheutuvien haittojen ehkäisemiseen liittyvistä tehtävistä.

Päätöksessä on otettu huomioon tietosuojasetus (2016/679) sekä tiedonhallintalaki (906/2019).

Rekisteritoiminta

THL:n ylläpitämien sosiaali- ja terveydenhuollon rekisterien tietosuojailmoituksissa kuvataan tietosuojasetuksen mukaisesti muun muassa rekisteriä koskeva lainsäädäntö, rekisterin käyttötarkoitus, tietosisältö ja tietolähteet.

Tutkimuskäyttö

THL:ssä tutkimusetiikkaan ja sen arviointiin sovelletaan ensisijaisesti asiaa koskevan lainsäädännön ohella tutkimuseettisen neuvottelukunnan (TENK) ohjeistusta sekä laitoksen työjärjestystä, hyvää tutkimustapaa koskevaa ohjeistoa sekä muita laitoksen sisäisiä määräyksiä ja ohjeita. THL:ssä tehtävässä työssä sovelletaan laitoksen eettisiä ohjeita. Tutkimussuunnitelmat arvioidaan tieteenalakohtaisten eettisten käytänteiden mukaisesti.

9.8.2022

Muutokset tiedonantovelvollisuuteen

THL voi antaa päätöksen voimassa ollessa tarkentavaa ohjeistusta luovutettavista tiedoista ja luovutustavasta sekä muista tiedonantovelvollisuuden soveltamiseen liittyvistä asioista. Mikäli tietosisältöihin kohdistuu merkittäviä muutoksia tai tiedonkeruuta laajennetaan, THL tekee muutoksesta uuden päätöksen neuvoteltuaan tiedonantajien tai heitä edustavien tahojen kanssa.

Neuvottelu- ja kuulemisvelvoite

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksesta annetun lain 5 d §:n mukaan uusi tiedonkeruu tai jo kerättävien tietojen tietosisältöjen merkittävä muutos taikka tiedonkeruiden laajentaminen edellyttää neuvottelua tiedonantajia edustavien järjestöjen tai organisaatioiden kanssa sekä tietosuojavaltuutetun kuulemista ennen päätöksen tekemistä.

Tästä tiedonkeruusta on neuvoteltu RAI-arviointivälineistön käyttäjien edustajien kanssa huhti-toukokuussa 2022.

Tietosuojavaltuutettua on kuultu, ja Tietosuojavaltuutetun toimisto on antanut päätösluonnoksen perusteella lausunnon 14.6.2022 (Dnro 4967/96/2022).

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa säädetään. Tiedonantovelvollisten lisäksi tietosuojavaltuutetulla on Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksesta annetun lain 5 § 3 momentin perusteella oikeus vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimusohje on päätöksen liitteenä 2.

Helsingissä 9. elokuuta 2022

Sirpa Soini
tiedonhallintajohtaja

Anu Niemi
yksikönpäällikkö

LISÄTIEDOT

Lisätietoja päätöksestä antavat

- RAI-arviointivälineistöä koskevista asioista rekisterivastaava Janne Asikainen, puh. 029 524 7542, sähköp. janne.asikainen@thl.fi
- hallinnollisista asioista tiimipäällikkö Toni Suutari, puh. 029 524 7002, sähköp. toni.suutari@thl.fi

PÄÄTÖS YLEISTIEDOKSIANTONA

Tämän päätöksen tiedoksi anto tapahtuu yleistiedoksi antona. Asiakirja pidetään kaikkien nähtävillä Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksessa 23.9.2022 saakka. Päätöksen nähtävillä asettamisesta ilmoitetaan yleisessä tietoverkossa Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen verkkosivulla <https://thl.fi/fi/ajankohtaista/yleistiedoksiannot>. Tämän päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä siitä, kun edellä mainittu ilmoitus on julkaistu Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen verkkosivulla.

9.8.2022

TIEDOKSI

Tietosuojavaltuutettu

LIITE

- 1) Luovutettavat tiedot
- 2) Oikaisuvaatimusohje